

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 678/19
22.1.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Невенке Калуђеровић, председника већа, Зорице Смирчић и Зорице Вељић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ул. ... бр. ..., ББ и ВВ из ..., ул. ... бр. ..., ГГ из ... и ДД рођене ... из ..., и малолетног ЂЂ, кога заступа законски заступник, мајка АА, ..., ул. ... бр. ..., а које све заступа Предраг Басарић, адвокат из Панчева, ул. Војводе Путника бр.2, против тужених “ЕЕ” и ЖЖ из ..., ул. ... бр. ..., које заступа Драган Милошевић, адвокат из Ковачице, ул. Масарикова бр.65, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П1 620/13 од 02.07.2018. године, у седници већа одржаној дана 22.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П1 620/13 од 02.07.2018. године у ставу првом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П1 620/13 од 02.07.2018. године у ставу другом и шестом изреке и у овом делу предмет **СЕ ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П1 620/13 од 02.07.2018. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезани су тужени да тужиоцима АА, ББ, ВВ и малолетном ЂЂ солидарно на име накнаде нематеријалне штете услед душевних болова због смрти блиског лица исплате износ од по 350.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења

02.07.2018. године до исплате; ставом другим изреке обавезани су тужени да тужиоцима солидарно на име накнаде материјалне штете у виду трошкова сахране и помена исплате износ од 74.704,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.12.2017. године, као дана вештачења до исплате; ставом трећим изреке део тужбеног захтева којим се захтева да тужени тужиоцима ГГ и ДД на име накнаде нематеријалне штете услед душевних болова због смрти блиског лица исплати износ од 400.000,00 динара, одбија се као неоснован; ставом четвртим изреке део тужбеног захтева којим се захтева да тужени тужиоцима АА, ББ, ВВ и малолетном ЋЋ солидарно на име накнаде нематеријалне штете услед душевних болова због смрти блиског лица исплате износ од досуђених 350.000,00 динара до захтеваних 700.000,00 динара, као неоснован; ставом петим изреке део тужбеног захтева којим се тражи да тужени тужиоцима солидарно на име накнаде материјалне штете у виду трошкова израде и монтаже надгробног споменика исплати износ од укупно 1.050,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по стопи почев од 11.04.2014. године до исплате, одбијен је као неоснован, а ставом шестим изреке обавезани су тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 792.765,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Против наведене пресуде, тужени су благовремено изјавили жалбу, побијајући је у усвајајућем делу (став први, други и шести изреке) из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност првостепене пресуде у ожалбеном делу, а у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужених делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде у потврђујућем делу нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиоци су и то: АА, супруга, ББ и ВВ, родитељи, а малолетни ЋЋ (рођен ... године), син преминулог ЗЗ, а тужиље ГГ и ДД сестре преминулог ЗЗ, са којим више година нису живеле у истом домаћинству. ЗЗ, стар 23 године смртно је настрадао године у пословном простору туженог привредног субјекта. Оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је без закљученог уговора о раду ЗЗ код туженог послодавца обављао рад почев од априла 2013. године, да је обављао послове помоћног радника који се састојао од послова преноса материјала и поправке машина, да је ангажован од стране туженог ЖЖ, супруга статутарног заступника туженог правног лица, ИИ, који је на основу писменог овлашћења супруге организовао рад код послодавца, да је узрок смрти превртање пресе мост-штанц машине тешке 2 тоне, која је приликом превртања пала на запосленог, да је назначену машину од својих средстава купио тужени ЖЖ у циљу коришћења у производњи делова обуће, којом делатношћу се бави тужено правно лице, да је купљена машина смештена у просторију монтаже у објекту коју као радни простор користи тужено привредно друштво и постављена на четири дрвена подметача, дебљине око 10 центриметра, да су дана године тужени ЖЖ и лица ангажована на

раду код туженог без закљученог уговора о раду ЈЈ, КК и ЗЗ заједно покушали да отклоне квар на назначеној машини. Након неуспелог покушаја поправке машине, тужени ЖЖ је присутнима рекао да прекину даље покушаје поправке машине, наредио ЈЈ да позове мајстора да дође да поправи машину и отишао за Београд, након чега су и остала присутна лица напустила просторију, али је после извесног времена ЈЈ затекао већ мртвог ЗЗ испод преврнуте пресе, на коју се, вероватно претходно попео у циљу покушаја њене поправке. ЗЗ, по жељи свога оца, сахрањен је према канонима Мађарске реформаторске цркве, али је његова мајка Српкиња православне вере сво троје деце крстила у Српској православној цркви и у складу са православним обичајима сину је давала седмодневни помен, и подушје на 40 дана, пола године и годину дана од дана смрти. Висина укупних трошкова помена првостепени суд је утврдио на основу вештачења обављеног од стране вештака актуара према просечној количини употребљене хране и пића за ручак за 35 особа, после подушја, у кући покојника, у укупном износу од 149.408,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да су тужени одговорни за штету који тужиоци АА, ББ, ВВ и малолетни ЂЂ трпе услед душевних болова због смрти блиског лица и то тужени ЖЖ као ималац опасне ствари а тужено привредно друштво као лице које се бави опасном делатношћу да је ЗЗ допринео настанку штете која је довела до његове смрти и да је његов допринос 50% па је одлуком садржаном у ставу првом изреке ожалбене пресуде као делимично основан усвојио тужбени захтев тужилаца АА и ББ, ВВ и малолетног ЂЂ и обавезао тужене да тужиоцима солидарно на име накнаде нематеријалне штете услед душевних болова због смрти блиског лица исплате износ од по 350.000,00 динара, а одлуком садржаном у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде изнад досуђених износа одбио као неосноване тужбене захтеве ових тужилаца за накнаду назначеног вида нематеријалне штете до захтеваног износа од по 700.000,00 динара. Полазећи од доприноса ЗЗ настанку штете првостепени суд је одлуком садржаном у ставу другом изреке ожалбене пресуде обавезао тужене да тужиоцима солидарно на име накнаде материјалне штете у виду трошкова сахране и помена исплате износ од 74.704,00 динара, а одлуком садржаном у ставу трећем изреке као неоснован одбио захтеве тужиле ГГ и ДД рођене ... за накнаду нематеријалне штете услед душевних болова због смрти блиског лица.

Доносећи одлуку садржану у ставу првом изреке ожалбене пресуде првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право а за своју одлуку дао разлоге које у битном прихвата и овај суд.

Штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне несу биле узрок штете (члан 173 ЗОО). За штету од опасне ствари одговара њен ималац а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави (члан 174 ЗОО). Према општим правилима о ослобођењу од одговорности из члана 177 Закона о облигационим односима ималац се ослобађа одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити. Ималац ствари ослобађа се одговорности и ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеника или трећег лица, које он није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити. Ималац се ослобађа одговорности

делимично, ако је оштећеник делимично допринео настанку штете.

У случају смрти неког лица суд може досудити члановима његове уже породице (брачни друг, деца и родитељи) правичну новчану накнаду за њихове душевне болове(члан 201300).

Поштујући наведена правила ризик од опасне ствари односно опасне делатности основ је одговорности за штету насталу повредом на раду.

Оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је тужени ЖЖ, власник пресе мост штанц машине смештене код туженог привредног друштва у циљу коришћења у производњи обуће, којом делатношћу се тужено природно друштво бави, па је супротно тврдњи жалбе, правилан закључак првостепеног суда да су тужени ЖЖ као ималац опасне ствари и тужено привредно друштво као лице које се бави опасном делатношћу одговорни за штету коју тужици АА и ББ, ВВ и малолетни ЂЂ трпе услед душевних болова због смрти блиског лица. Преса мост штанц машина тешка две тоне и постављена на четири дрвена подметача приликом поправке преставља опасну ствар, јер носи повећани ризик од превртања, коју је ималац могао предвидети и чије последице могао избећи или отклонити па је неоснована тврдња жалбе да је штета коју тужиоци трпе настала искључиво радњом преминулог ЗЗ. Вршилац опасне делатности може се ослободити одговорности само ако докаже да би штета настала и да је опасна делатност изостала. Узрок смрти ЗЗ је превртање назначене машине приликом покушаја њене поправке дакле приликом обављања послова из делатности туженог привредног друштва због чега се оно не може ослободити одговорности за насталу штету.

Имајући у виду све околности случаја а нарочиту животну доб ЗЗ (23 године) и његов допринос настанку штете, значај повређеног добра и циљ коме служи та накнада првостепени суд је правилно оценио висину парвичне новчане накнаде које његовој супрузи, родитељима и детету припада на име накнаде нематеријалне штете услед душевних болова због смрти блиског лица.

Тврдња жалбе да је тужени ЖЖ одмах по куповини назначену машину поклонио туженом привредном друштву нема своје чињенично покриће, па се неосновано жалбом побија закључак првостепеног суда да је ималац опасне ствари тужени ЖЖ.

Доносећи одлуку садржану у ставу другом изреке ожалбене пресуде првостепени суд је, међутим, учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а јер је изрека пресуде нејасна и противречна доказима изведеним у поступку. Иако из изведених доказа произилази да досуђени износ од 74.704,00 динара представља 50% трошкова на име седмодневног помента, те помена за 40 дана, 6 месеци и годину дана од смрти покојног ЗЗ, а да су трошкове сахране сносили тужени, првостепени суд обавезао је тужене да тужиоцима на име материјале штете у виду трошкова сахране и помене исплате износ од 74.704,00 динара. Осим тога у ожалбеној пресуди изостали су разлози о одлучној чињеници да ли су сви тужиоци сносили трошкове подушја преминулог ЗЗ, па је одлука садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде морала бити укинута.

С обзиром да зависи од коначног исхода спора и успеха странака у њему укинута је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу шестом изреке ожалбене пресуде. Независно од овог укидног разлога решење о трошковима парничног поступка морало је бити укинито јер је донето погрешном применом правила из члана 153 став 2 ЗПП-а.

У случају делимичног успеха у спору за накнаду штете сразмеран део трошкова које је тужилац у парници имао одређује се тако што се као вредност предмета спора узима новчана вредност за коју је тужилац успео у поступку, осим за трошкове вештачења, које је, уколико је било потребно, надокнађује тужиоцу у целости. Неводећи рачуна о вредности предмета спора за које су тужиоци успели у поступку првостепени суд је одмерио све трошкове које су тужиоци у парници имали узимајући као вредност предмета спора новчану вредност главних захтева истакнутих у парници а потом их умањио за 50%.

У поновном поступку првостепени суд разјасниће чињенице важне за доношење правилне одлуке и тиме отклонити учињене битне повреде одредаба парничног поступка на којем је указано овим решењем, па ће правилном применом материјланог права поново одлучити о захтевима истакнутим у парници.

Из изложених разлога, применом правила из члана 390, 391 став 1 и 401 тачка 3 ЗПП-а, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Невенка Калуђеровић**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић